**РЕЦЕНЗІЯ**
**на освітньо-професійну програму «Міжнародне право»**
**підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти**
**за спеціальністю D9 «Міжнародне право»**
**галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»**

Сучасний розвиток міжнародних відносин, трансформація міжнародно-правового регулювання, посилення взаємозалежності держав, розвиток міжнародних та європейських правових механізмів, цифровізація суспільних процесів і поява нових глобальних викликів зумовлюють підвищені вимоги до професійної підготовки фахівців у сфері міжнародного права. За таких умов магістерська освіта має забезпечувати не лише засвоєння системи фундаментальних юридичних знань, а й формування здатності до самостійного правового аналізу, критичного мислення, наукового пошуку, інтерпретації міжнародно-правових норм та їх застосування у складних і динамічних правових ситуаціях.

Особливого значення набуває формування у майбутніх фахівців здатності працювати з різними джерелами міжнародного права, міжнародними договорами, актами міжнародних організацій, практикою міжнародних судових та арбітражних установ, національним законодавством, доктриною міжнародного права та іншими правовими матеріалами. Важливою складовою сучасної підготовки є також розвиток навичок професійної комунікації, використання іноземних мов, здійснення наукових досліджень, роботи з інформаційними та цифровими ресурсами, а також здатності адаптуватися до змін у міжнародному правовому середовищі.

Подана на рецензування освітньо-професійна програма «Міжнародне право», розроблена робочою групою юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, спрямована на підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 «Міжнародне право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право». Програма розроблена з урахуванням чинних нормативних вимог у сфері вищої освіти, сучасних тенденцій розвитку юридичної освіти та професійних потреб у сфері міжнародного права.

Зміст освітньо-професійної програми орієнтований на формування цілісної системи загальних і спеціальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності у сфері міжнародного права. Структура програми забезпечує поєднання фундаментальної теоретичної підготовки з практичною спрямованістю навчання, що є особливо важливим для магістерського рівня вищої освіти.

Програма передбачає формування у здобувачів здатності комплексно аналізувати міжнародно-правові явища та процеси, застосовувати положення міжнародного права у професійній діяльності, здійснювати правову оцінку міжнародних договорів та інших міжнародно-правових актів, аналізувати практику

міжнародних судових та інших інституцій, здійснювати наукові дослідження та аргументовано формулювати результати правового аналізу.

Важливою позитивною рисою програми є її орієнтація на формування не лише спеціальних фахових компетентностей, а й універсальних навичок, необхідних сучасному юристу-міжнароднику. До них належать здатність до критичного та системного мислення, аналізу складних правових проблем, пошуку та оцінювання інформації, професійної комунікації, самостійної організації навчальної і дослідницької діяльності, а також використання сучасних інформаційних і цифрових інструментів.

Особливої уваги заслуговує поєднання у програмі теоретико-правової, міжнародно-правової та практичної складових підготовки. Такий підхід відповідає природі міжнародного права як комплексної нормативної системи, яка функціонує на перетині міжнародних відносин, права, дипломатії, діяльності міжнародних організацій та національних правових систем.

Освітні компоненти програми охоплюють ключові напрями сучасного міжнародного права та забезпечують можливість послідовного формування професійних компетентностей. Позитивним є включення до програми компонентів, орієнтованих на розвиток дослідницької компетентності здобувачів. Для магістерського рівня принципове значення має здатність не лише відтворювати існуючі правові положення, а й самостійно виявляти правову проблему, визначати методологію її дослідження, здійснювати пошук та критичний аналіз джерел, формулювати аргументовані висновки та пропонувати шляхи вдосконалення правового регулювання.

Окремою перевагою освітньо-професійної програми є передбачена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за рахунок вибіркової складової. Такий підхід відповідає сучасним принципам студентоцентрованого навчання та дозволяє враховувати індивідуальні освітні, професійні та наукові інтереси здобувачів. Можливість вибору освітніх компонентів створює умови для поглиблення підготовки у найбільш актуальних для конкретного здобувача напрямах міжнародно-правової спеціалізації.

Важливою характеристикою програми є її відкритість до міжнародного освітнього та професійного середовища. Підготовка фахівця з міжнародного права об'єктивно потребує володіння іноземними мовами, здатності працювати з іноземною та міжнародною правовою літературою, міжнародними договорами, практикою міжнародних судових та арбітражних установ, а також готовності до академічної та професійної мобільності. У цьому аспекті передбачені програмою можливості академічної мобільності та міжнародної взаємодії відповідають специфіці спеціальності D9 «Міжнародне право».

Структура освітньо-професійної програми вбачається логічною та послідовною. Вона забезпечує взаємозв'язок між загальною підготовкою, професійними освітніми компонентами, вибірковою складовою, практичною підготовкою та дослідницькою діяльністю. Послідовність вивчення освітніх

компонентів створює належні передумови для поступового переходу від поглиблення теоретичних знань до їх практичного застосування та самостійної професійної і наукової діяльності.

Важливим є також те, що програмні результати навчання узгоджуються із визначеними компетентностями та змістом освітніх компонентів. Така кореляція є необхідною умовою забезпечення цілісності освітньої програми та дозволяє оцінювати не лише обсяг засвоєних знань, а й сформованість практичних, аналітичних, дослідницьких та комунікативних здатностей здобувачів.

Програма також враховує сучасні тенденції розвитку міжнародного права. Йдеться, зокрема, про ускладнення міжнародно-правового регулювання, розвиток міжнародних судових механізмів, трансформацію міжнародної безпеки, посилення ролі міжнародних організацій, розвиток міжнародного гуманітарного та кримінального права, захист прав людини, цифровізацію міжнародних відносин та виникнення нових сфер правового регулювання. Така актуалізація змісту є необхідною умовою підготовки фахівця, здатного працювати в сучасному міжнародно-правовому середовищі.

Суттєвою перевагою програми є її орієнтація на професійні потреби різних сфер застосування міжнародно-правових знань. Випускники спеціальності D9 «Міжнародне право» можуть реалізовувати набуті компетентності у сфері юридичної практики, міжнародної діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, дипломатичної та консульської діяльності, роботи міжнародних організацій, юридичних фірм, неурядових організацій, міжнародного бізнесу, наукової та освітньої діяльності та інших сферах, у яких необхідне професійне знання міжнародного права.

Відповідно до сучасної концепції університетської освіти важливе значення має також забезпечення академічної доброчесності, дослідницької етики та відповідального використання інформаційних ресурсів. Формування відповідних компетентностей є невід'ємною складовою підготовки магістра та створює необхідні передумови для подальшої професійної і наукової діяльності випускників.

Окремо слід відзначити значення ресурсного забезпечення реалізації освітньо-професійної програми. Наявність кваліфікованого науково-педагогічного персоналу, навчально-методичного забезпечення, інформаційних ресурсів, бібліотечних фондів, сучасних цифрових засобів навчання та можливостей академічної мобільності створює належне середовище для реалізації визначених програмою цілей і результатів навчання.

Рецензована освітньо-професійна програма відповідає профілю Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та його традиціям у галузі юридичної освіти і науки. Поєднання фундаментальної університетської підготовки, сучасної міжнародно-правової проблематики, дослідницької складової та практичної спрямованості створює належні передумови для формування конкурентоспроможного фахівця у сфері міжнародного права.

Слід позитивно оцінити також орієнтацію програми на взаємодію із зовнішніми стейкхолдерами та врахування професійного середовища при формуванні її змісту. Залучення представників практичної юридичної діяльності до обговорення та вдосконалення освітньої програми сприяє її відповідності реальним потребам ринку юридичних послуг і сучасним вимогам до професійної підготовки юристів-міжнародників.

Таким чином, освітньо-професійна програма «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 «Міжнародне право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» має цілісну структуру, логічно поєднує теоретичну, практичну, дослідницьку та вибіркову складові, орієнтована на формування сучасних професійних компетентностей та відповідає актуальним тенденціям розвитку юридичної освіти і міжнародного права.

На підставі викладеного вважаємо, що освітньо-професійна програма «Міжнародне право» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 «Міжнародне право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» є змістовно обґрунтованою, логічно структурованою та спрямованою на забезпечення належної професійної підготовки фахівців у сфері міжнародного права. Програма може бути рекомендована до реалізації та подальшого вдосконалення відповідно до розвитку міжнародно-правової науки, практики та освітніх потреб.

**Завідувач кафедри міжнародного права**
**Навчально-наукового інституту права**
**та міжнародно-правових відносин**
**Університету митної справи та фінансів**
**доктор юридичних наук, професор** **Сергій ПЕРЕПЬОЛКІН**

23.04.2026 р.

Підпис Перепьолкіна С. засвідчую
Начальник відділу кадрів Тодику О.О. Куліш,